

SAKSPAPIR

Saksnr	Utval	Type	Dato
04/2020	Levekårsutvalet	PS	04.02.2020
08/2020	Formannskap/plan- og økonomiutvalet	PS	04.02.2020
	Kommunestyret	PS	

Sakshandsamar	Arkiv	ArkivsakID
Åse Elin Myking	FE-614, FA-F00	17/1297

BYGG FOR HELSE OG OMSORG - KOSTNADSRAMME OG FRAMDRIFTSPLAN

Vedlegg:

Notat til sak februar 2020

Vedlegg om driftskostnader helse og omsorg

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Kostnadsramme og framdriftsplan vert godkjent og lagt til grunn for forprosjekt og søknad om tilskot frå Husbanken.

Rådmann får fullmakt til å tilpasse fordeling av type plassar i dialog med Husbanken for å få maksimalt tilskot. Formannskapet vert halde orientert om eventuelle justeringar.

Levekårsutvalet - Sak 04/2020

LEV - Behandling:

Assisterande rådmann Åse Elin Myking orienterte om saka.

Levekårsutvalet drøfta saka.

Boris Groth (FRP) fremja eit tilleggsforslag til rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Det vert etablert kjøkken, som i alternativ med kombinert løysing, kok-servér og kok-kjøl.

Det vart først røysta over rådmannen sitt framlegg til vedtak, som vart samrøystes vedteke.

Det vart deretter røysta over framstegspartiet sitt framlegg til vedtak, som fekk 3 stemmer, Boris Groth (FRP), Line Kydland (SV) og Evy Kvamme (SV) for, og 4 stemmer, Ivar Rødland Bergo (SP), Ole-Anders Brekklus (AP), Lisa Natalie Johnsen Lunde (AP), Trond Olav Magnussen (H) mot og falt.

LEV - Tilråding/Vedtak:

Levekårsutvalet si innstilling til kommunestyret:

Kostnadsramme og framdriftsplan vert godkjent og lagt til grunn for forprosjekt og søknad om tilskot frå Husbanken.

Rådmann får fullmakt til å tilpasse fordeling av type plassar i dialog med Husbanken for å få maksimalt tilskot. Formannskapet vert halde orientert om eventuelle justeringar.

Formannskap/plan- og økonomiutvalet - Sak 08/2020

FPØ - Behandling:

Assisterande rådmann Åse Elin Myking orienterte om hovudpunkta i saksutgreiinga.

Formannskapet drøfta saka.

På vegne av SV la Kjartan Haugsnes (SV) fram nytt forslag til vedtak:

Kostnadsramme og framdriftsplan vert godkjent og lagt til grunn for forprosjekt og søknad om tilskot frå Husbanken inkludert:

1. Kjøken
2. Vaskeri

Rådmann får fullmakt til å tilpasse fordeling av type plassar i dialog med Husbanken for å få maksimalt tilskot. Formannskapet vert halde orientert om eventuelle justeringar.

På vegne av Høgre, la Amalie Johnsen Lunde (H) fram følgjande forslag:

Kostnadsramme og framdriftsplan vert godkjent og lagt til grunn for forprosjekt og søknad om tilskot frå Husbanken inkludert vaskeri.

Rådmann får fullmakt til å tilpasse fordeling av type plassar på Vaksdal i dialog med Husbanken for å få maksimalt tilskot. Formannskapet vert halde orientert om eventuelle justeringar.

Thor Andersen (AP) etterlyste ei oversikt over kostnader til drift i nytt bygg, samt økonomisk konsekvens ved riving av 1930 lokalet i Dale og det å flytte det som ligg i bygget i dag.

På vegne av Arbeidarpartiet la Thor Andersen (AP) fram eit oversendingsforslag til rådmannen:

Det blir utarbeida ein kostnadskalkyle for erstatningsareal for dei funksjonar som er i 1930 bygget på Dale i dag.

Røysting

Rådmannen sitt framlegg til vedtak skulle først setjast mot SV sitt framlegg til vedtak, deretter skulle vedtaket som fekk flest stemmer setjast mot Høgre sitt framlegg til vedtak. Til slutt skulle det røystast over Arbeidarpartiet sitt oversendingsforslag.

Rådmann sitt framlegg til vedtak vert sett opp mot Kjartan Haugsnes (SV) sitt framlegg til vedtak. Rådmann sitt framlegg til vedtak fekk 5 stemmer, Thor Andersen (AP), Heidi Rongved (AP) Hege Eide Vik (SP), Trond Olav Magnussen (H) og Amalie Johnsen Lunde (H).

SV sitt framlegg til vedtak fekk 2 stemmer, Kjartan Haugsnes (SV) og Boris Groth (FRP) og fall. Rådmannen sitt framlegg til vedtak vart deretter sett opp mot Høgre sitt framlegg til vedtak. Høgre sitt framlegg til vedtak vart samrøystes vedteke.

Til slutt vart det røysta over Thor Andersen(AP) sitt oversendingsforslag som vart samrøystes vedteke.

FPØ - Tilråding/Vedtak:

Kostnadsramme og framdriftsplan vert godkjent og lagt til grunn for forprosjekt og søknad om tilskot frå Husbanken inkludert vaskeri.

Rådmann får fullmakt til å tilpasse fordeling av type plassar på Vaksdal i dialog med Husbanken for å få maksimalt tilskot. Formannskapet vert halde orientert om eventuelle justeringar.

Oversendingsforslag til rådmannen:

Det blir utarbeida ein kostnadskalkyle for erstatningsareal for dei funksjonar som er i 1930 bygget på Dale i dag.

Saksopplysningar:

Bygg for helse og omsorg, med ressurscenter og helsehus, har vore del av Lev Vel prosjektet 2016-2019 og del av økonomiplanar og budsjett i desse åra. Kommunestyret vedtok i 2019 kva konsept som skal arbeidast vidare med. I samsvar med vedtaket er det utarbeida ei kostnadsramme og ein framdriftsplan for prosjektet. I tillegg er det berekna og utgreidd ei løysing for kjøkken, vaskeri og andre forhold som kommunestyret ba om.

[Sak 83/2018](#), [Sak 37/2019](#), [Sak 85/2019](#) og denne sak utgjer ei samla saksutgreiing om framtidig bygg for helse og omsorg i kommunen.

Samandrag/konklusjon (kort om saka)

Kommunestyret har vedtatt eit konsept for vidare utgreiing i forprosjekt, her kalla alternativ 3. Dette ligg til grunn for berekna kostnadsramme og framdriftsplan. Vidare har kommunestyret bedt om kostnadsberekning av kjøkken og vaskeri, samt ei vurdering av andre forhold. Vedlagt notat *Kapasitet og Kvalitet for framtida* viser konseptet og utgreiingane i saka. Tidlegare alternativ 2B er tatt med for samanlikning. Rådmann tilrår å gå vidare med forprosjekt og søknad om tilskot frå Husbanken.

Formelt grunnlag

- Kommunedelplan Helse- og omsorg – vedtak K 24/2016
- Lev Vel i Vaksdal - K 15/2016
- Vedlikehaldsstrategi og tilstand helsebygg (sjukeheimar med omsorgsbustader) - K 10/2016
- Handlingsprogram og økonomiplanar for perioden 2015 – 2023
- Årlege budsjett i perioden 2015-2020
- Lev vel i Vaksdal - bygg for helse og omsorg - moglegheitsstudie og val av alternativ for vidare utgreiing - K 83/2018

- Bygg for helse og omsorg - val av alternativ for vidare utgreiing i forprosjekt – K 37/2019
- Bygg helse og omsorg - vurdering av alternativ på Vaksdal K 85/2019

Bakgrunn for saka

Nasjonale styringsdokument og reformer uttrykkjer både særskilte tenestekrav og forventningar, og generelle krav og forventningar. Samhandlingsreforma i 2012 har endra kommunale helse og omsorgstenester. Kommunane må ha evne og kapasitet til å utvikle tenestene i tråd med trendane i samfunnet. Me erfarer at den kommunale helse- og omsorgstenesta er i stor endring og under auka press til å agere raskt og fagleg robust. Det er krevjande for ein kommune av vår storleik. Utfordringane ligg særleg på tre område:

- Robust nok økonomi og organisering til å vere fagleg tilgjengeleg, robust og fleksibel nok til å møte det behovet som til ei kvar tid kan melde seg.
- Kapasitet og ressursar til å drive rett kompetanseutvikling – i tide.
- Rekruttere og behalde personell

Det er større behov for å tilpasse og endre tenestene for ei framtid med fleire eldre, meir samansette behov og ynskjer, teknologiske mogelegheiter og større mobilitet i samfunnet. Etter vedtak i kommunestyret vart det utarbeida ein kommunedelplan med fokus på framtidsretta helse og omsorgstenester.

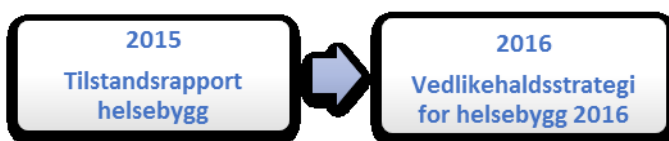
Gjennom [Kommunedelplan helse og omsorg 2015 – 2030](#) er det vedtatt overordna mål for utvikling og tenester framover. Prosjektet *Lev Vel i Vaksdal* har gjennom programområda og delprosjekt bidrege til å realisere måla i kommunedelplanen. Mål, strategiar og tiltak er lagt til grunn i handlingsprogram og økonomiplan og vidare detaljert som tiltak i årsbudsjetta.

Prosjektet har hatt to hovudsatsingsområde:

1. Utvikling av eit ressurscenter for demens i området ved Vaksdal sjukeheim og Jamnetunet med ulike buløysingar, tilrettelagt inne- og uteområde og base for kompetanse og tenester innan demensfeltet.
2. Oppretting av Helsehus på Daletunet med fokus på opptrening og rehabilitering og med eigen brukarlab for teknologiske hjelpemiddel

Utvikling av ulike tenestetilbod på fleire «trinn i omsorgstrappa» er ei sentral satsing i kommunedelplanen og i Lev Vel prosjektet, særleg gjennom satsinga på eit ressurscenter og eit helsehus. Sentralt i dette arbeidet var status for helsebygga våre.

I det pågåande arbeidet med tilstandsvurdering av kommunale bygg vart det utarbeida tilstandsrapport for helsebygga i 2015. Denne viste omfattande behov for rehabilitering dei komande åra. I 2016 vedtok kommunestyret ein vedlikehaldsstrategi for helsebygg.

Innafor desse rammene er det utgreidd alternativ presentert i ei mogelegheitsstudie for bygg for helse og omsorg som skal gje tilstrekkeleg grunnlag for å ta stilling til kva for alternativ ein skal arbeide vidare med.

Utgreiing av alternativ

Norconsult vart etter anbod engasjert for å prosjektere bygg for helse og omsorg. Det er gjort ei innleiande studie med vurderingar av tenesteprofilar i kommunen og moglegheitsstudier for utbyggingsalternativ av Vaksdal ressurscenter og seinare også Dale. Mogelegheit for utbygging av kjøkken og vaskeri er tatt inn i oppdraget. Alternativa for vårt framtidige tilbod er tilpassa statlege føringar med tanke på blandinga av institusjonsplassar og typar av omsorgsbustadar. I tillegg syner studien korleis alternativa kan realiserast på dagens lokasjonar i Vaksdal og Dale.

Dei ulike alternativa som er utgreia i prosessen er kort gjort greie for i denne saka sidan prosjektet går over to kommunestyreperiodar. Innleiingsvis er det saksnr med lenker til tidlegare saker. Kommunestyret vedtok i 2019 eit konsept som her er kalla alternativ 3.

Utgangspunktet er same tal plassar som i dag. Fleire alternative utbyggingsløyningar / tenesteprofilar er vurdert. Konseptet kommunestyret har valt å gå vidare med er **3**.

1 Vaksdal og Dale

Alternativ 1 legg opp til 93 institusjons- og omsorgsplassar – 40 institusjonsplassar, 53 plassar i omsorgsbustad - samt 8 aldersbustadar på Stamnes. Talet på korttidsplassar på Dale er uendra (8). Samla er det eit omsorgstilbod på 101 plassar.

2A Vaksdal

Alternativ 2A legg opp til 101 plassar samla fordelt mellom institusjon og omsorgsbustader. Talet på korttidsplassar er uendra (8), men desse er lokalisert til Vaksdal for å få betre samhandling mellom tenestene

Desse to alternativa vart utgreia i første sak, K 83/2018. Alt 2A legg til grunn nybygg på Vaksdal og utvikling av helsehus på Dale. Kommunestyret ønska ei breiare høyring før val av alternativ.

2B Vaksdal og Dale

Alternativ 2B legg opp til 105 plassar fordelt mellom institusjon og omsorgsbustader, det er 4 plassar meir enn i dei andre alternativa. 12 institusjonsplassar vert vidareført på Dale. På Vaksdal vert det bygd 14 omsorgsbustader og 8 omsorgsbustader i bukollektiv

Etter høyring vart det utgreia eit nytt alternativ 2B, jf sak K 37/2019. Alternativet legg til grunn nybygg på Vaksdal med fordeling av plassar på Vaksdal og Dale. Kommunestyret vedtok eit nytt alternativ utan nybygg og med plassar fordelt mellom Dale og Vaksdal som i dag. Vedtaket omfatta også vidare utgreiing og tillegg. Dette konseptet er her kalla 3:

3 Vaksdal og Dale

Alternativ 3 legg opp til 101 plassar fordelt på 48 sjukeheimsplassar, 16 omsorg+ og 29 omsorgsbustadar. Jamnetunet vert rehabilitert og ombygd til omsorgsplassar. Plassane er lokalisert som i dag.

Vedtaket vart seinare justert av kommunestyret etter vidare utgreiing viste at rehabilitering av Jamnetunet vart dyrare enn nybygg, jf. sak K 85/2019. Vedtaket opna og for endra fordeling av plassar om dette viser seg formålstenleg.

Alternativ 3 er no utgreia og kostnadsberekna til liks med dei andre konseptane og går fram av vedlagt notat frå Norconsult. For å samanlikne med tidlegare rapport er valt alternativ 3 sett opp mot alternativ 2B i notatet.

Nybygg på Vaksdal er noko endra samanlikna med alt.2B. Overbygd hageløysing er framleis med og det er areal for kjøkken og vaskeri i sjukeheimsdelen. Jamnetunet vert rive og gjev plass for nybygget med ny hovudinngang, dagsenter, fellesfunksjonar og innandørs påkopling til sjukeheimsdelen.

På Dale er det i dag 5 plassar til omsorg+. I alternativ 3 er desse plassane vidareført som i dag, det gjeld også arealet som er brukt til fellesareal i tilknytning til desse plassane. Utviding til 8 omsorg+ vil medføre ei større ombygging el tilbygg i denne løysinga. Det vert foreslått å heller behalde fleire omsorgsbustader. Samla tal plassar vert med dette 100 ettersom noko areal må nyttast til fellesareal for omsorg+.

Rådmann vil tilrå at endeleg fordeling av type plassar vert tilpassa i dialog med Husbanken for å få maksimalt tilskot. Formannskapet vert halde orientert om eventuelle justeringar.

Tilleggsutgreiing

I behandlinga vart det også bestilt sak til økonomiplan for 2021-2024:

1. *Framlegg til plan for gjennomføring og implementering. Planen må og omfatta rehabiliteringsplassar og bruk av velferdsteknologi.*
2. *Tenleg stegvis ombygging og nødvendig riving/sanering av areal, samt ei vurdering av å halda att areal for eventuelt endra / auka behov for institusjonsplassar.*
3. *Ei vurdering av investeringsbehov som gjeld kjøkken, vaskeri og anna.*
4. *Tenleg utnytting av areal nært Vaksdal sjukeheim og Daletunet.*
5. *Ei vurdering av potensialet for ombygging (skisse) av ein etasje på Daletunet med tanke på lettstelte bustader for utleige eller eventuelt sal.*
6. *Eit kvalifisert kostnadsoverslag over delelementa i pkt. 1 – 4 som gjeld investering og drift.*

Følgande er tatt med i denne sak:

1. I notatet er det tatt inn ein grov framdriftsplan. Det vil pågå ein dialog med Husbanken fram mot sommaren som kan gje meir avklaring om framdrift inn mot økonomiplan i juni. Rehabiliteringsplassar og velferdsteknologi vert tatt med i programmeringsfasen og forprosjektet.
2. Nybygget på Vaksdal er føresett som fyrste del for å kunne utløyse tilskot frå Husbanken. Ved riving av aldersbustadane er det tenkt å nytta ledig areal i sjukeheimane. Nybygget gjev rom for vaskeri og ev kjøkken i ledig areal i 1.etg på Vaksdal. Dale er neste steg. 1930 bygget som er i dårleg stand vert rive, eventuelt må noko areal erstattast, men dette må vurderast etterkvart. Ev ombygging av ein etasje til lettstelte leilegheiter kan skje når desse ikkje lenger er i bruk i flytteprosessen. På Vaksdal er det mogeleg å bygge på med fleire bustader jf alt 2B og i høgda jf 2A. Om ynskjeleg kan ledig areal på Dale nyttast til andre formål enn leilegheiter.
3. Kjøkken og vaskeri er kostnadsberekna for investering og drift. Arealmessig er det mogeleg å reetablere kjøkken på sjukeheimen på Vaksdal. Notatet viser alternativ med og utan kjøkken og vaskeri på Vaksdal. Kjøkken kan betene Vaksdalsbygda. Nærmare omtale er tatt inn under.
4. Arealet rundt ressurscenteret på Vaksdal kan nyttast maksimalt slik nybygget er utforma. Skissene viser hageløysing ved sjukeheimsdelen, for dagsenteret og overbygd hage for omsorgsbustadane. Eit viktig formål med ressurscenteret er å legge til rette for aktivitet og møteplassar i området slik at dette vert ein sentral plass i bygda. I Lev Vel prosjektet har ei lokal arbeidsgruppe utarbeida idear som kan utviklast vidare i prosessane framover. Dale har meir avgrensa areal og manglar tenlege område nær sjukeheimen. Messehagen er til dømes lite eigna for dette formålet og er vanskeleg tilgjengeleg for denne gruppa.

5. I notatet er det synleggjort korleis ledig etasje på Daletunet kan byggast om til mindre leilegheiter/seniorleilegheiter for utleige eller sal. Det bygningsmessige er vurdert, men ikkje kostnadsrekna. Ulike konsept kan vera aktuelt om dette skal realiserast.
6. Investeringskostnader og driftskostnader er berekna og tatt med i notatet. Alle kostnader er oppdatert til dagens priser. Kostnader for vedlikehaldsetterslep/rehabiliteringsbehov er tatt med.

Nærare om kjøkken

Kommunestyret har bede om ei vurdering av investeringsbehov og driftskostnader ved reetablering av kjøkken. For å rekna ut bemanning og driftskostnad for reetablering av lokalt produksjonskjøkken på sjukeheimen på Vaksdal, har me vore i kontakt med fleire kommunar samt institusjonar innan spesialisthelsetenesta. Nokre av desse har lang erfaring med produksjon av middagar, og andre har starta opp i seinare tid eller er i planleggingsfase av reetablering av institusjonskjøkken. Fleire av desse produserer kok-server middagar 4 dagar i veka og nyttar kok-kjøøl fredag til sundag. Dette gjeld både større og mindre kommunar/avdelingar, og fleire av dei produsera kok-kjøøl middagane på eige produksjonskjøkken. Nokre av dei produserer kok-server middag 7 dagar i veka.

Bemanning og driftsutgifter har samanheng med tal porsjonar og kva andre oppgåver som er lagt til kokk og kjøkkenpersonale.

Attendemeldingar viser at både arbeidsgivar, tilsette og brukarar er godt nøgde med kombinasjonsordninga med kok-server og kok-kjøøl middagar. Denne ordninga vert også nytta på kjøkken som har fått mykje skryt og omtale, både kommunale kjøkken og kjøkkenet på Olaviken på Askøy. Det vert meldt om fleire fordelar med denne ordninga:

- Det krev mindre ressursar, både økonomisk og personellmessig.
- Lettare rekruttering av kokk- og kjøkkenpersonell når dei slepp turnusarbeid.
- Fordel for heiltidskultur sidan ein unngår små helgestillingar.
- Fordel at ein har mogelegheita med kok-kjøøl ved sjukdom og fråvær då det er vanskeleg å få kokk/kjøkkenpersonell inn på kort varsel.

Kjøkken som ikkje er utstyrt til å produsera kok-kjøøl, melder frå om at dei skulle ha ønskt å ha denne mogelegheita. Dersom ein ikkje har mogelegheit for å nytta kok-kjøøl middag ved fråvær, må det vurderast korleis ein løyser situasjonar der bemanning på kjøkken manglar på kort varsel.

Dei fleste melder frå om vanskar med rekruttering av institusjonskokk og kokk. Det er få utdanna institusjonskokkar, og det er få skular som har slike linjer sidan tal stillingar vart mykje redusert ein periode då fleire kommunar og institusjonar gjekk over til kok-kjøøl. Arbeidstider og å kunne tilby stillingar utan turnus og helgearbeid, vert nemnt som den største rekrutteringsføremona til denne typen institusjonskjøkken.

Frå hausten 2019 kom det ny tilskotsordning til reetablering av lokale produksjonskjøkken knytt til sjukeheim og omsorgsbustad. Dette vart oppretta som ein del av «Leve hele livet», kvalitetsreforma for eldre frå 2019-2023. Målet er å styrka måltidsopplevingar og det ernæringsmessige tilbodet ved sjukeheim og heildøgns omsorgsbustadar.

Tilskotet vert forvalta av Husbanken og skal gå til reetablering av lokale kjøkkenløysingar i eksisterande sjukeheimar/omsorgsbustadar. Tilskotet vert utmålt etter tal brukarar av kjøkkenet og gis som ein del av investeringstilskotet under rehabilitering. Ein kan få dekka inntil 55 % av anleggskostnadane og med ein maksimal sats på kr. 91.000 pr. brukar.

For å kunne søkja på tilskotet, er det visse krav til denne typen kjøkken.

- Tilskotet gjeld reetablering av kjøkken knytt til sjukeheim/heildøgns omsorgsbustad, og kjøkkenet bør liggja i same bygning som bebuaromma.
- Det skal vera lokalt produksjonskjøkken som produserer mat til gjeldande institusjon og eventuelt nærområdet rundt institusjonen innan ein radius på ca. ein kilometer. Ein får ikkje tilskot til produksjonskjøkken som produserer mat til heile kommunen.

Føresetnader i utgreiinga

I utgreiinga (notatet) er det laga kalkylar på ei eventuell reetablering av kjøkken på sjukeheimen på Vaksdal. Det er mogeleg å nytta ledig areal i 1. etasje når dagsenteret vert flytta til nybygget. Investeringsbehovet vert med det lågare enn ved nybygg. Tilsvarende moglegheit er ikkje til stades på Dale, her vil ei reetablering bety nybygg. Eit slikt alternativ er ikkje utgreidd.

Det er lagt til grunn ei kombinasjonsløyising med kok-server 4 dagar og kok-kjøøl i helgene som er den mest brukte løysinga. Rekruttering av institusjonskokk/kokk som det er krav om til slike kjøkken er peika på som ei stor utfordring av mange. Det er ein stor usikkerheitsfaktor og risiko ved reetablering av kjøkken, og særleg ved dei minste einingane.

På Dale er det lagt til grunn same ordning som i dag med kjøp av kok/kjøøl-middagar. Det er usikkert om redusert omfang som følgje av kjøkken på Vaksdal vil påverke pris/levering til resten av kommunen.

Kommunen har hatt oppfylgingsmøte med Husbanken og har grunn til å tru at kommunen kan få tilskot om me fyller vilkåra som er sett for slik reetablering.

Framskriving av tenestebehov

Framskrivinga tek utgangspunkt i folketal/demografi i Vaksdal kommune i 2018 og middels vekst i folketal frå Statistisk Sentralbyrå (SSB) frå 2018-2030 for aldersgruppa 80 år og eldre. Det er lagt til grunn ein dimensjonerande faktor på 15 % av innbyggjarar over 80 år for omsorgsbustadar med rask tilgang til helsehjelp og 11,5 % for plassar i institusjon for den same aldersgruppa. Samla utgjer dette 26,5 % dekning.

Berekna behov for plassar vil gå litt ned fram mot 2025 og deretter auke svakt fram mot 2030. Frå 2030 er behovet berekna til å vera 86 plassar. Vaksdal har i dag samla 101 plassar.

		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Omsorgsbustad	15 % av innb. 80+	46	46	45	44	43	44	44	45	45	47	47	49	48	49
Plassar i institusjon	11,5 % av innb. 80+	35	35	35	33	33	34	34	34	35	36	36	37	37	37

Vurdering og konsekvensar

Bygg for helse og omsorg – Kapasitet og kvalitet i framtida er forankra i nasjonale føringar og kommunedelplan for helse og omsorg. Tilstandsvurdering og vedtatt strategi for helsebygg er del av grunnlaget. Det er gjennomført ein brei prosess over fleire år og fleire alternativ er ganske grundig vurdert i innleiande studiar. Prosessen har hatt høg medverknad og involvering på mange nivå. Både dagens brukarar, pårørande og tilsette har vore involvert, i tillegg til organisasjonar og kommunale råd. Det er gjennomført høyringar og folkemøte. Saka har vore politisk behandla i fleire omgangar gjennom Lev Vel prosjektet, i *mulighetsstudie* om ulike alternativ og som del av handlingsprogram og økonomiplan.

Sentrale kriteria for vurdering av alternativa :

- Realisering av mål og strategiar i kommunedelplanen for helse og omsorg om framtidsretta og berekraftige tenester
- God kvalitet og tilstrekkeleg kapasitet i ulike omsorgstilbod
- Nødvendig fagkompetanse og attraktive arbeidsplassar
- Byggfornyng, arealutnytting og utviklingsmogelegheiter
- Driftskostnader framover
- Investeringskostnader og finansiering

Alternativa 2A, 2B og 3 med nybygg på Vaksdal legg til grunn å kunne realisere mål og strategiar i kommunedelplanen og gje god kvalitet og kapasitet i ulike omsorgstilbod. Med nybygg vil ein og ha dei beste føresetnadane til å implementere moderne teknologi.

Alternativ 2A gjev størst byggfornyng og er mest arealeffektiv, samt at store delar av tenestene får moderne og framtidsretta areal og lokale som gir føremoner innan samarbeid/samhandling, kompetansebygging og rekruttering og gir grunnlag for saumlause og effektive tenester til brukarane. Dette alternativet medfører lågast driftskostnader framover.

Alternativ 2B og 3 gir også god byggfornyng og meir arealeffektiv drift i nybygg på Vaksdal, medan vidareføring av dagens drift på Dale gir mindre effekt. Riving av den eldste delen, 1930 bygget, vil sanere ein større del av vedlikehaldsetterslepet, men vil truleg krevje eit nybygg for å dekke arealbehovet med vidareføring av drifta. Dette må sjåast på seinare i prosjektet.

Ombygging av ledig areal på Dale til leilegheiter gir god arealutnytting og kan dekke eit behov for lettstelte sentrumsbustader for eldre.

I tida framover er det venta auka konkurranse om nødvendig kompetanse i helse og omsorgstenestene. Rekrutting av fagkompetanse vert ein av hovudutfordringane i kommunane ifølgje KS (2019). Særleg meiner dei dette vil gjelde helse og omsorgstenestene der behovet for omstilling og innovasjon vil auke i takt med teknologiske og demografiske endringar. Generelt har det vore bra søknad til faste stillingar i Vaksdal, men auka konkurranse om fagkompetanse merkast også hjå oss. Unge i dag søker seg i større grad til større fagmiljø, mindre einingar i kommunane er ikkje like attraktive. Av alternativa er det 2A som i størst grad kan skape eit fagmiljø av noko storleik. For vedtatt alternativ 3 kan dette verte ei større utfordring.

Kommunestyret har over fleire år vedtatt at store investeringar må føre til reduksjonar i drift. Vurdering av alternativa viser at alternativ 2A har eit større årleg innsparingspotensial, 2B vil gje noko innsparing medan vedtatt alternativ 3 vil gje høgare driftskostnader. Alternativ 3 har fleire bemanna heildøgns plassar enn alternativ 2B og dagens drift. Ein får heller ikkje den stordriftsfordel ein får ved å samla fleire plassar på same lokalisasjon. Driftskostnadane er tatt inn i vedlagt notat.

Vedtatt alternativ medfører auka driftskostnader for helse og omsorg samanlikna med i dag, og det er ikkje rom for dette innan dei budsjetttrammene tenesta har i dag. Meirkostnader til drift med alternativ 3 utgjer årleg 8,7 mill samanlikna med alt 2B. I arbeidet med økonomiplan 2021-2024 må kostnader til drift innarbeidast, og det vil krevje ei omfordeling mellom sektorane.

Investeringskostnadane for valt løysing er tatt inn i notatet. Kostnader med

vedlikeholdsetterslepet som vart kalkulert i 2015 er tatt inn. Alle tidlegare tal er indeksregulert til oppdaterte priser.

Alternativ 3 utgjer samla eit utvida investeringsbehov samanlikna med tidlegare alternativ, sjølv med noko redusert utbygging på Vaksdal. Dette er knytt til arealbehov og kostnader på Dale og tilskotsordning på Vaksdal. Kalkyla viser at det kan vera gunstig å byggje ut same areal som i 2B på Vaksdal, der vil løyse ut meir tilskot om kommunen tar denne kostnaden inn i søknaden i 2020.

<i>Kalkyle investeringskostnader (jf detaljering i notat)</i>			
	Alt 2B	Alt 3	Kjøkken
Vaksdal	83,0 mill	87,6 mill	8,4 mill
Dale	67,7 mill	76,6 mill	

Justert investeringsramme vert lagt til grunn i komande økonomiplan.

Tilråding

Kommunestyret har valt alternativ 3 som konsept for prosjektet jamfør [Sak 37/2019](#), [Sak 85/2019](#). Kommunen er i dialog med Husbanken om søknad etter dagens reglar. Frå 2021 vert tilskotsordninga endra slik at tiltaket ikkje kvalifiserer til tilskot. Utan slikt tilskot vil investeringa ikkje vera tilrådeleg for kommunen. Rådmann vil tilrå at endeleg fordeling av type plassar vert tilpassa i dialog med Husbanken for å få maksimalt tilskot. Formannskapet vert halde orientert om eventuelle justeringar.

Reetablering av kjøkken på Vaksdal har driftsmessige og økonomiske omkostningar og vil ikkje dekke heile kommunen. Kjøkken kan gi ein meirverdi, men har fleire potensielle utfordringar ved seg. Størst uvisse er knytt til å sikre påkravd kompetanse til ei kvar tid i framover. Etter ei samla vurdering tilrår ikkje rådmann reetablering av kjøkken på Vaksdal.

Samla kostnadsramme og framdriftsplan vert godkjent for vidare programmering og forprosjekt og lagt til grunn for søknader til Husbanken i 2020.